

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №6 (57)
КРАСАВІК 2017 ГОДА

СПАДЧЫНА

ЦІКАВЫЯ САПУНОЎСКІЯ ЧЫТАННІ

У рамках рэалізацыі сумеснай ініцыятывы «Адраджэнне гісторыка-эканамічнай спадчыны для ўстойлівага развіцця Мазалаўскага і Бабініцкага сельсаветаў» і Года навукі на базе цэнтра дадатковай адукацыі ў Мазалаўскім доме культуры прайшлі Сапуноўскія чытанні.

Мерапрыемства было прымеркавана да даты нараджэння вядомага гісторыка, археолага, краязнаўцы Аляксея Парфёнавіча Сапунова.

Арганізатарамі чытанняў выступілі аддзел ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі райвыканкама, раённы гісторыка-краязнаўчы музей і цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма. Мэта мерапрыемства - развіццё і ўдасканаленне пошукава-асветніцкай працы, абмен вопытам па вывучэнні і папулярызацыі гісторыка-культурнай спадчыны Прыдзвінскага краю, фарміраванне паважлівага стаўлення да мінулага, паведаміла старшы навуковы супрацоўнік раённага музея Ганна Ліпава.

Аляксей Парфёнавіч з'яўляўся членам многіх навуковых таварыстваў і камісій у Віцебску, Маскве, Пецярбургу, быў ганаровым грамадзянінам г. Вяліж.

Яшчэ да пачатку мерапрыемства з дзейнасцю і жыццёвым шляхам слаўнага земляка ціха, але красамоўна знаёмілі стэнды, аформленыя супрацоўнікамі музея, на адным з якіх сцяжкамі на карце былі пазначаны «дарогі Сапунова»: Усвяты, Вяліж, Віцебск, Кахоўка, Полацк ...

Вітаючы ўдзельнікаў чытанняў, начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Марына Здольнікава пажадала ўсім плённай працы, цікавых адкрыццяў на краязнаўчай ніве.

Пазнавальныя даклады падрыхтавалі галоўны спецыяліст галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі аблвыканкама Дзяніс Юрчак, галоўны захавальнік фондаў раённага музея Сяргей Марціновіч і яго калега з музея М.П. Шмырова Дзяніс Якаўлеў.

Загадчыца Мазалаўскай бібліятэкай Ала Магон падзялілася вопытам па рэалізацыі праекту "Сцяжынкамі Сапунова: ад Усвят да Віцебска", над якім установы культуры плённа працавалі ўвесь 2016 год.

Цікавую мультымедыйную прэзентацыю «Мазалава: ад маёнтка да саўгаса 1917-1924 г.г.» падрыхтавалі супрацоўнікі дзяржаўнага архіва Віцебскай вобласці Таццяна Буевіч і Святлана Мясаедава, а дацэнт кафедры гісторыі Беларусі ВДУ імя. П.М. Машэрава Мікалай Півавар прэзентаваў «Турыстычны атлас Мазалаўскай сельсавета».

Аб праекце «Полацкая зямля - сэрца Белай Русі» распавёў магістрант ПДУ Максім Крупскі. З даследаваннямі па вывучэнні сваіх тэрыторый пазнаёмілі краязнаўцы Людміла Нікіціна і Міхаіл Шыдлоўскі. А самая юная ўдзельніца чытанняў - навучэнка Ноўкінскай школы Ганна Капышка распавяла гісторыю пад назвай «Вайна ў лёсе маіх землякоў».

Сапуноўскія чытанні сталі добрай пляцоўкай для выступу краязнаўцаў і абмену вопытам, адзначылі ўдзельнікі мерапрыемства і прапанавалі зрабіць іх з гэтага часу ў раёне штогадовымі. Дарэчы, першыя Сапуноўскія чытанні прайшлі ў Віцебску ў 1991 годзе. У 1995-2007 гадах дзейнічаў краязнаўчы фонд імя А. П. Сапунова, пры ўдзеле якога збудаваны памятны знак на месцы былога маёнтка гісторыка «Кахоўка» у Мазалаўскай сельсавеце, выдадзена больш за 20 кніг, брашур і альбомаў па краязнаўстве.

Госці азнаёміліся з дзейнасцю мясцовых установаў культуры: музея музычных інструментаў, школы мастацтваў, бібліятэкі, цэнтра дадатковай адукацыі дарослых. Вядучы метадыст абласнога метадычнага цэнтра народнай творчасці Андрэй Струнчэнка правёў займальную экскурсію ў былой сядзібе Манькоўскага "Мілае".

Ніна Сталярэнка

НАШЫ КУРАПАТЫ

ПАД ХАЙСАМІ ДЗЕЙНІЧАЮЦЬ ВАНДАЛЫ

«Віцебскімі Курапатамі» — недасьледаваным месцам масавых пахаваньняў — тры гады таму пачалі называць лес каля вёскі Хайсы ў Віцебскім раёне. Увосень 2014 году вяскоўцы знайшлі ў суседнім лесе паўдзясятка раскапаных ямаў з чалавечымі парэшткамі, а дзе-нідзе косткі і чарапы проста былі раскіданыя пад нагамі.

«Ямы, косьці, чарапы»

Сёлета ўвесну жахлівая гісторыя паўтарылася, але ў іншым месцы. І раскапаных у лесе ямаў мясцовы жыхар Юры Садкоў знайшоў ужо больш за паўтара дзясятка:

«Як толькі растаў сьнег, мы з жонкай пайшлі ў лес, прагуляцца і назьбіраць марожаных ягад. Лес тут блізка, ад ускрайку Хайсоў кілямэтры 3-4 праз поле. У лесе балота, там і журавіны растуць, і буякі — а яны смачныя з-пад сьнегу. Я часта хаджу ў гэты лес, апошні раз быў тут у пачатку сьнежня. І ўсё было звычайна. А ў мінулую пятніцу, калі мы пайшлі, гляджу: жоўты жвір, нешта раскапана... Падыходжу і бачу — жах! Ямы, а каля іх раскіданыя чалавечыя косьці, чарапы, у іх дзіркі на патыліцы. У некаторых захаваліся зубы, нават скура! І нейкія рэчы — грабеньчыкі, акуляры, вельмі шмат гумавага абутку. Я нават разглядаць дужа ня стаў, бо гэта страшна: такое ўражаньне, што ідзеш па разрабаваных магілках!»

Спадар Юры паклікаў жонку, паказаў ёй страшныя знаходкі. Кажа, што думка была адна: тут пабывалі «чорныя капальнікі». Бо пра іхную «дзейнасьць» у навакольлі чулі даўно: нехта прыяжджае шукаць каштоўныя рэчы, нехта — зброю. Чалавечыя парэшткі для капальнікаў каштоўнасьці не ўяўляюць, іх пакідаюць на ўскрайках раскопаў — ямы закапаць ніхто ня рупіцца...

Не зьвяроў трэба баяцца

Параіўшыся са сваякамі, Юры Садкоў вырашыў: трэба зьвяртацца ў міліцыю. Па-першае, каб неадкладна навялі парадак і чалавечыя парэшткі не валяліся раскіданымі па лесе. Па-другое, каб не падумалі на мясцовых жыхароў, а шукалі тых, хто насамрэч вінаваты, кажа спадар Садкоў:

«Патэлефанавалі. Увечары прыехала міліцыя. Цёмна, а яны нават безь ліхтарыкаў. Падсьвечвалі сабе тэлефонамі. Жанчына, мабыць, сьледчая, усё мяне распытвала, якія зьвяры тут водзяцца. Ёй, напэўна, было страшнавата ісьці ў лес. Але не зьвяроў трэба баяцца ў нашым лесе, а вось такіх „чорных капальнікаў“! Міліцыянты зайшлі, паглядзелі, забралі некалькі костак і чарапоў ды паехалі. З тае пары прайшоў тыдзень, косьці як ляжалі, так і ляжаць. Ямы не закапаныя. Прычым, я бачу, у лесе ёсьць ня толькі раскапаныя месцы, а нібыта проста пазначаныя. Быццам нехта капнуў ды пакінуў — ці то мэталашукальнік нічога не паказаў, ці, наадварот, паказаў, і гэтае месца пазначылі, каб пасьля прыехаць».

Спадар Садкоў ведае, што ў гэтым самым лесе тры гады таму ўжо знаходзілі чалавечыя косткі. Тая гісторыя прыцягнула ўвагу віцебскіх актывістаў, якія пачалі зьбіраць сьведчаньні мясцовых жыхароў. Старажылы расказалі, што ў гэтым лесе ў 1938–39 гадах расстрэльвалі людзей.

Парэшткі пахавалі як ахвяраў Вялікай Айчыннай

Аднак сьведчаньні мясцовых жыхароў ігнаруюць, гаворыць віцебскі актывіст, стваральнік грамадзкай ініцыятывы «Хайсы» Ян Дзяржаўцаў:

«Мы хацелі ўзяць удзел ва ўшанаваньні памяці загінулых, а іх цішком пахавалі пад выглядам ахвяраў Вялікай Айчыннай вайны!

Мы стваралі ініцыятыву „Хайсы“, каб займацца ўшанаваньнем памяці мірных людзей, загубленых у гэтым лесе. Спадзяваліся і на ўдзел дзяржаўных органаў, бо гэта ж нашыя грамадзяне тут ляжаць...Аднак нашыя звароты ў розныя структуры прывялі толькі да таго, што ад удзельнікаў ініцыятывы пачалі прыхоўваць вынікі дасьледаваньняў. Мы пісалі звароты ў міліцыю, у Сьледчы камітэт, але дагэтуль ня ведаем, куды падзелі некалькі костак і чарапоў, якія забралі з гэтага лесу. Мы настойвалі на выкліканьні спэцыяльнага батальёну для эксгумацыі і дасьледаваньняў — і ня ведаем усіх высноваў, зробленых вайсковым археолягам, бо нам паказалі толькі некалькі старонак. Мы хацелі ўзяць удзел у працы аргкамітэту ўшанаваньня памяці загінулых, а іх цішком ад нас пахавалі пад выглядам ахвяраў Вялікай Айчыннай вайны!»

Спадар Дзяржаўцаў даведаўся пра апошнія страшныя знаходкі ад мясцовых жыхароў. Абыякавасьць уладаў, на думку актывіста, і прывяла да такіх наступстваў. Знойдзеныя раней за пару кілямэтраў адсюль парэшткі летась перапахавалі на брацкіх могілках каля чыгуначнай станцыі Лужасна. І больш у гэтым лесе ніякіх дасьледаваньняў не праводзілі. Падобна, што міліцыю не турбуе і дзейнасьць «чорных капальнікаў» у гэтых мясьцінах.

Спадар Дзяржаўцаў часта прыгадвае словы археоляга Мікалая Крывальцэвіча, якога пару гадоў таму запрашаў паглядзець на раскапаныя ямы з чалавечымі парэшткамі. Навуковец, які быў экспэртам і спэцыялістам-археолягам эксгумацыі курапацкіх пахаваньняў, тады зазначыў: «Гэта вельмі падобна на тое, што мы бачылі ў Курапатах».

Аднак для мясцовых уладаў усе паралелі з Курапатамі гучаць як пагроза: яшчэ ў 2015 годзе старшыня Мазалаўскага сельсавету Леанід Дубіна сказаў, што ў яго няма грошай на помнікі загінулым у часы сталінскіх рэпрэсіяў. Які лёс чакае знойдзеныя цяпер парэшткі, пакуль няясна. Чалавечыя косткі ляжаць на жвіры каля раскапаных вандаламі ямінаў, і колькі яшчэ такіх раскопаў у лесе пад Хайсамі, дакладна ніхто не ведае.

Радыё Свабода

ПАЛІТЫЧНЫ ПЕРАСЛЕД

ЗАВОЧНА АСУДЗІЛІ ЖУРНАЛІСТАЎ

Менскіх журналістаў Вольгу Чайчыц і Андрэя Козела затрымалі ў Віцебску ў Дзень Волі — пасьля таго як яны правялі жывую відэатрансьляцыю са сьвяткаваньня.

Разам зь віцяблянамі яны прайшлі па вуліцы Леніна ад плошчы Перамогі да помніка Ўладзімеру Караткевічу. Неўзабаве пасьля гэтага абаіх затрымалі. Амаль тры гадзіны Вольга Чайчыц і Андрэй Козел правялі ў Кастрычніцкім РАУС. На абаіх склалі пратаколы аб парушэньні парадку вырабу і распаўсюду прадукцыі СМІ (паводле артыкула 22.9 КаАП) — за працу без акрэдытацыі на замежны СМІ.

У суд 11 красавіка журналісты не прыехалі. Судзьдзя Кастрычніцкага суду Ўладзімер Царыкаў пастанавіў пакараць Вольгу Чайчыц і Андрэя Козела штрафамі. Гэта ён пацьвердзіў у размове зь віцебскімі прадстаўнікамі незалежных выданьняў. Аднак памеру штрафаў не назваў: сказаў, што пастанову ў пісьмовым выглядзе пакараныя атрымаюць па пошце.

Сёньня ж у Кастрычніцкім райсудзе Віцебску пачаўся судовы працэс над праваабаронцам Паўлам Левінавым. Яго затрымалі 26 сакавіка падчас віцебскай акцыі пратэсту супраць Дэкрэту № 3 і склалі пратакол паводле артыкула 23.34 за парушэньне парадку і правядзеньня масавых мерапрыемстваў у Дзень Волі. Праз некалькі гадзін пасьля затрыманьня праваабаронца трапіў у шпіталь з падвышаным ціскам і дагэтуль праходзіць курс лекаваньня ў кардыялягічным аддзяленьні. Судзьдзя Іна Грабоўская сказала, што працяг судовага разбору адбудзецца 17 красавіка, бо праваабаронца выказаў жаданьне прысутнічаць на судзе асабіста, як толькі дазволіць здароўе.

Усяго за ўдзел у сьвяткаваньнях Дня Волі ў Віцебску затрымалі і асудзілі больш як 10 чалавек — гэта актывісты, праваабаронцы, журналісты і проста грамадзяне.

"Радыё Свабода"

БРАКАНЬЕРСТВА

ЗАДЕРЖАЛИ РЫБАКОВ С СЕТЯМИ

Двое жителей Витебска при помощи 80-метровой сети выловили на озере Селяево в Витебском районе 42 килограмма рыбы.

Добычей браконьеров стали 102 особи рыбы, в основном — караси и окуни. За нанесенный природе ущерб витеблянам придется заплатить более 2500 рублей. С 10 апреля в Витебской области начнет действовать нерестовый запрет, а значит в этот период ущерб природе будет исчисляться в тройном размере.

Сейчас решается вопрос о возбуждении уголовного дела. Пойманных на браконьерстве жителей Витебска уже штрафовали за нарушение правил рыболовства в 2015 году на этом же озере, сообщает пресс-служба Государственной инспекции охраны животного и растительного мира.

ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ

РАЁННЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ ЗАЦВЕРДЖАНЫ

У Віцебском раёне распрацаваны мерапрыемствы па навядзенні парадку на зямлі і добраўпарадкаванні населеных пунктаў на 2017 год.

Яны зацверджаны на пашыраным пасяджэнні прэзідыума райсавета дэпутатаў і раённага штаба па навядзенні парадку на зямлі і добраўпарадкаванні, у якім прыняў удзел старшыня райвыканкама Генадзь Сабыніч.

За кожным сельскім Саветам замацаваны адказныя работнікі райвыканкама, кіраўнікі службаў, а за населенымі пунктамі - арганізацыі для аказання шэфскай дапамогі па навядзенні парадку.

Варта адзначыць, што ў раёне год ад года ўдасканальваецца работа па добраўпарадкаванні і навядзенні парадку на зямлі, зместу аб'ектаў сацыяльна-культурнага прызначэння, стварэнню больш спрыяльных умоў для пражывання людзей.

У 2016 годзе органамі кіравання першаснага тэрытарыяльнага ўзроўню выдадзена 1214 прадпісанняў грамадзянам і кіраўнікам арганізацый пра змест замацаванай тэрыторыі ў належным стане. У дачыненні да грамадзян ўпаўнаважанымі службовымі асобамі складзены 71 пратакол па арт. 21.14 КаАП (парушэнне правілаў добраўпарадкавання і ўтрымання населеных пунктаў).

І сягоння ў мерапрыемстве задзейнічаны ўсе сельскія Саветы. У прыватнасці, ім даведзены заданні па правядзенні культуртэхнічных работ; зносе пустуючых і старых дамоў з далейшай рэкультывацыі зямель; ўключэнню ў сельскагаспадарчы абарот зямельных участкаў; пасадцы дрэў, кустоў і кветак; усталёўцы малых архітэктурных формаў і т. д.

У цяперашні час вядуцца работы па выдаленні драўнянахмызняковай расліннасці, рамонце і дэмантажы старых платоў, уборцы смецця.

На нарадзе начальнік землеўпарадкавальнай службы райвыканкама Сяргей Дзмітрыеў праінфармаваў з дэманстрацыяй фотаздымкаў аб ходзе работ па навядзенні парадку на землях, прылеглых да аўтамабільных трасаў, тэрміны выканання якіх вызначаны з сакавіка па чэрвень. Паводле яго слоў вялікі аб'ём работ ужо паспелі выканаць лягасы, хоць і трэба будзе ім яшчэ нямала зрабіць. Актыўна ўключылася ў працу ДЭУ № 31, але трэба яшчэ папрацаваць, асабліва па аўтадарозе Р112. А вось ДРБУ № 144 пакуль мала надало увагі навядзенню парадку на землях, якія вядуць да цэнтральных трасаў.

3 сельгаспрадпрыемстваў начальнік землеўпарадкавальнай службы састаноўчага боку адзначыў ААТ «Віцебская бройлерная птушкафабрыка», якая добра папрацавала ўздоўж Суражскай трасы. Сяргей Дзмітрыеў «прайшоўся» па асноўных магістралях. Так, на аўтадарозе Р20 (Віцебск - Полацк - мяжа з Латвіяй) з 39 запланаваных мерапрыемстваў на 1 красавіка па 25 мінуў тэрмін выканання. У гэтай сувязі прагучаў папрок на адрас ДЭУ № 36, ААТ "Адраджэнне", АТП «Меліявадгас». Не ў поўным аб'ёме выканана больш за 20 мерапрыемстваў па магістралі М8. Ссунуліся графікі выканання работ па аўтадарозе Р112 (Віцебск - Сураж - мяжа з Расійскай Федэрацыяй).

Старшыня райвыканкама звярнуў увагу на тое, што па шэрагу мерапрыемстваў тэрміны вызначаны на травень, але гэта не значыць, што трэба падыходзіць да іх упрытык. Генадзь Сабыніч нагадаў залатое правіла: не адкладаць на заўтра тое, што можна зрабіць сёння.

Ніна Сталяренка

ЗДАРЭННІ

ЗАГІНУЎ САЛДАТ

Арцём Басцюк праслужыў у арміі паўгода. Да трагедыі яго бацькі прыязджалі ў вайсковую частку паразмаўляць з кіраўніцтвам пра нестатутныя адносіны. Ім паабяцалі разабрацца, супакоілі. Увечары 30 сакавіка Арцём патэлефанаваў родным, каб развітацца, раніцай наступнага дня яго не стала. Зараз Следчы камітэт праводзіць даследчую праверку па факце смерці маладога чалавека.

— Я ведаю свайго сына, у яго ніколі раней не было суіцыдальных схільнасцяў. Па прыродзе ён мяккі чалавек, мурашкі ніколі не растаптаў. Калі б я мог выказаць здагадку, што ўсё так скончыцца, сам бы забраў яго дадому, і ніякія б трыбуналы не спалохалі, — распавядае TUT.BY Сяргей Аляксандравіч, бацька загінулага Арцёма Басцюка.

Раніцай 31 сакавіка бацькам Арцёма патэлефанавалі з вайсковай часці 25 849 Барысава і паведамілі: іх сына больш няма ў жывых. Мінчука прызвалі ў армію восенню 2016 года, хлопец скончыў Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя Сахарава і павінен быў адслужыць год.

— Першы месяц да прысягі усё было добра, нам яшчэ тады сказалі: «Вось бачыце, дзедаўшчыны няма». А калі іх перавялі да стараслужачых, усё змянілася, Арцём быў без настрою, на ўсе пытанні адказваў: «А што расказваць? Дзедаўшчына — і ўсё», — успамінае Таццяна, мама Арцёма.

Родныя салдата робяць акцэнт: сына ніхто не біў, але ўвесь час на Арцёма аказвалі псіхалагічны ціск.

— Сын расказваў, што «дзяды» прымушалі маладых поўнасцю іх забяспечваць: купляць каву, цукар, цыгарэты. Самі грошы ў рукі не бралі, але каманды аддавалі. Не дазвалялі спаць, прымушалі сядзець ці стаяць каля ложка, а калі нехта засне, падыходзілі і пераварочвалі ложак разам з салдатам.

Ці раптам ночам камусьці захацелася шакаладу, трэба прынесці, калі адмаўляешся — адціскацца 100, 200, 400 разоў. Калі мы гэта даведаліся, звязаліся з камандзірам часткі, ён прапанаваў прыехаць. Гэта было за тры тыдні да гібелі сына. Нас выслухалі, спачатку не паверылі, а потым паабяцалі разабрацца, — распавядае TUT.BY Таццяна.

На гэтую ж гутарку паклікалі і самога салдата, ён назваў прозвішчы і імёны тых, хто прымушаў яго жыць не паводле статуту. Зараз бацькі пра гэта шкадуюць. Лічаць, што на Арцёма сталі ціснуць яшчэ больш. Увечары 30 сакавіка быў дзіўны званок з часткі, Арцём прасіў прабачэння ў мамы з татам, развітаўся з імі. Перапалоханыя бацькі тут жа звязаліся з кіраўніцтвам.

— Нам абяцалі, што за сынам паглядзяць, усё будзе добра, а праз 12 гадзін Арцёма не стала. Як ж так? Жонка прасіла даць псіхолага, з сынам ніхто не гутарыў. Цяпер будзем дамагацца, каб вінаватыя ў смерці Арцёма былі пакараныя, — кажа Сяргей Аляксандравіч.

Паводле афіцыйнай інфармацыі, крымінальная справа не заводзілася, затрыманых няма.

— Праводзіцца даследчая праверка па факце абставінаў смерці вайскоўца тэрміновай службы. Папярэднія дадзеныя, атрыманыя ў ходзе першапачатковых мерапрыемстваў, даюць падставы разглядаць у якасці асноўнай версіі суіцыд. Следствам праводзіцца комплекс мерапрыемстваў, накіраваных на ўсталяванне ўсіх абставінаў таго, што адбылося, у тым ліку прычыны і матывы, якія прывялі да такіх намераў, — паведаміла TUT.BY Таццяна Беланог, афіцыйны прадстаўнік упраўлення Следчага камітэта па Мінскай вобласці.

У самім Міністэрстве абароны адмовіліся каментаваць і саму трагедыю, і тое, што бацькі салдата ўздымалі пытанне аб дзедаўшчыне.

— Мы не каментуем ўсе выпадкі, звязаныя з суіцыдальнымі паводзінамі, і па этычных меркаваннях лічым гэта немэтазгодным. Тое, што праводзіцца праверка, гэта факт, — заявіў Уладзімір Макараў, начальнік упраўлення інфармацыі галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны.

Кацярына Барысевіч
TUT.BY

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдефануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ТАКАЯ ПРАПАГАНДА

ПРОПАГАНДИСТСКИЙ ФИЛЬМ БТ — ВОПРОСЫ БЕЗ ОТВЕТОВ

Белорусское телевидение раскрыло населению глаза на кровавые планы Статкевича и боевиков «Белого легиона». На телеканале «Беларусь 1» вечером 12 апреля показали очередной остросюжетный фильм — «Белый легион черных душ». Если коротко, то это рассказ о том, как доблестные отечественные спецслужбы на корню пресекли злокозненные планы врагов белорусской стабильности и предотвратили кровавый День Воли. Наконец, нам рассказали, что все-таки готовили так называемые боевики «Белого легиона» и кто ими руководил.

Как и в случае с фильмом «Звонок другу», ставшим ответом на первые акции протеста против декрета «о тунеядцах», новый образчик телевизионной пропаганды представляет собой наскоро состряпанный винегрет из старых штампов-страшилок, перемешанных с оперативными съемками и сдобренных фантазией сценаристов.

Итак, анонимное «расследование» начинается с кадров в минском аэропорту, где силовики задают вопросы 47-летнему японцу Шамилю Цунеока Танаке, который называет себя журналистом. На деле же его подозревают в связях с исламскими террористами. Мужчина принял ислам, бывал во многих горячих точках — и Чечня, и Сирия, и Донбасс. 19 марта он прилетел из Киева в Минск, но белорусские пограничники из аэропорта его не выпустили, так как Танака находится в «черном списке». По версии БТ, он неслучайно приехал в Беларусь, якобы визит его связан с готовящимися провокациями против режима Лукашенко. При этом создатели пропагандистского видео не задаются вопросом, почему столь опасного «преступника» не задержали и не поместили в СИЗО КГБ, а отпустили на родину.

Видимо, авторы сенсационного «расследования» спешили показать зрителю ситуацию на других пунктах пропуска на белорусской границе, утверждая, что «последний раз такая напряженная обстановка была в июне 1941 года».

Дальше авторы остросюжетного фильма знакомят нас с фрау А., ставшей уже мемом в байнете. Напомним, газета «СБ.Беларусь сегодня» опубликовала заявление некой гражданки Германии на имя Лукашенко, в котором фрау сообщает о готовящихся в Минске 25 марта вооруженных провокациях. Гражданка эта, как утверждает президентская газета, пришла в посольство Беларуси в Берлине. Мол, ей случайно стал известен коварный план белорусской оппозиции. По словам фрау, существовало два сценария на День Воли. Первый — теракт в толпе, второй — террорист-смертник, который должен был себя взорвать. «Но белорусские силовики прошли проверку на бдительность», — спешит напомнить анонимный голос за кадром.

«А за чей счет банкет?» — спросит любопытный зритель. У авторов «расследования» есть ответ: протест должен был возглавить Николай Статкевич, который возьмет (или уже взял) деньги у своего украинского друга Александра Сманцера, а также эмигрировавших после Площади-2010 Дмитрия Бондаренко, Андрея Санникова и Натальи Радиной.

Обеспечить силовую поддержку Статкевичу, как заверяет БТ, должны были бойцы «экстремистской» организации «Белый легион».

После первых задержаний по так называемому делу «о подготовке массовых беспорядков» (или «делу патриотов», как его называют в негосударственных СМИ) возникло немало вопросов о том, как вообще связаны между собой задержанные, учитывая, что «Белый легион» прекратил свое существование еще в самом начале 2000-х. Анонимные авторы БТ подготовились: оказывается, «Белый легион» задумал свой коварный план еще в 1996 году и только притворился, что распался. На самом же деле под видом легальных патриотических клубов была организована целая конспирологическая сеть для свержения режима.

Кто выступил экспертами и комментаторами в фильме?

Во-первых, психолог Андрей Метельский. Он просмотрел несколько видео с участием обвиняемых по так называемому «делу патриотов» и пришел к выводу, что это «ролик подготовки белорусских шахидов» и, «короче, это нацизм».

Также с компетентным мнением выступил актер Владимир Гостюхин. Он пристыдил белорусскую оппозицию за то, что та живет на западные деньги. А певец Анатолий Ярмоленко призвал ценить то, что у нас есть. Мол, райскую жизнь нам никто не даст, но нужно ведь не допустить наступления ада. Анатолий Иванович не так давно имел неосторожность критически высказаться о декрете № 3, что не осталось незамеченным главой государства. Так что, похоже, народному артисту пришлось вернуться к риторике «Слушай батьку».

Кстати, о декрете. «Марши нетунеядцев», по мнению авторов «расследования» на БТ, — это хорошо спланированная акция Статкевича и его боевиков, чтобы заранее изучить, как себя будут вести силовики, как будет двигаться служебная техника, чтобы использовать это во время погромов на День Воли.

Журналисты БТ снова не отвечают на вопрос, как быть с протестами в регионах, где никогда не видели Статкевича и не получали от него по 20 долларов за участие в акции. Зато «расследователи» открывают нам глаза на задержания лидеров оппозиции накануне 25 марта.

Оказывается, Лебедько, Рымашевский, Губаревич и остальные оппозиционеры специально пошли на несанкционированные марши, чтобы на День Воли оказаться в изоляторах временного содержания и таким образом избежать участия в провокациях. Журналисты БТ, видимо, полагают, что в белорусском суде, как в ресторане, можно заказать, сколько суток ареста тебе назначат.

Несколько слов прозвучало по поводу Дмитрия Дашкевича. Голос за кадром заявил, что Дашкевич был связан с «Белым легионом», организовал «палаточный лагерь» в Зеленом луге. О том, что несколько палаток установили не «боевики», а защитники Куропат, авторы сюжета на БТ «скромно» умолчали.

Досталось от пропагандистов и независимым журналистам, которых в сюжете называют «информационной обслугой». Авторы фильма возмущены, что корреспонденты вели прямые трансляции с акций протестов, ставили под сомнение опубликованную в госСМИ информацию по «делу патриотов», критиковали действия властей.

Тем не менее, авторы «расследования» не дают ответов на ключевые вопросы. Во-первых, если во главе «революции» стоит Статкевич, почему он до сих пор на свободе. Во-вторых, если у активистов «Белого легиона» обнаружили столько «боевого» оружия, почему им не предъявили обвинения за незаконные действия в отношении огнестрельного оружия, боеприпасов и взрывчатых веществ? В-третьих, если «Белый легион» такая мощная и опасная организация, то почему власти разрешали их патриотические лагеря, почему спецслужбы не прикрыли эту лавочку раньше, а позволили ситуации перейти в критическую фазу?..

Возможно, «Белый легион черных душ» — не последняя копродукция БТ и КГБ, и в следующих фильмах сценаристы все же сумеют дать хоть сколь-нибудь убедительные ответы на возникшие вопросы. Потому что первые две попытки заставить белорусов поверить, что народ вышел на улицу не потому, что не может устроиться на работу или не может выжить на 200 рублей зарплаты, а потому что их использует Статкевич, даже если эти люди в глаза его не видели, не убедили.

(скарочана)

Адарья Гуштын
naviny.by

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

ЗАКЛІКАЛІ ЎЛАДЫ ЗЬМЯНІЦЬ РАШЭННЕ

Віцебскія актывісты заклікаюць улады вызначыць у цэнтры гораду месцы для масавых мерапрыемстваў, дзе магчыма было б рэалізаваць канстытуцыйнае права на правядзенне масавых мерапрыемстваў. Пасьля таго, як 25-га сакавіка намесьнік старшыні Віцебскага гарвыканкаму Пётра Падгурскі выйшаў на плошчу Перамогі і абвясьціў, што масавая акцыя забароненая, трое актывістаў пайшлі да яго на прыём. Бо Пётра Падгурскі тады прапанаваў зайсці да яго на прыём грамадзянам са сваімі праблемамі.

Адзін зь іх, абласны каардынатар Руху «За свабоду» Леанід Гаравы, расказаў:

«25-га сакавіка спадар Падгурскі абвясьціў, што запрашае ахвотных грамадзянаў да сябе на прыём. Канстанцін Смолікаў, прадстаўнік Партыі БНФ, Анатоль Родзік з партыі левых „Справядлівы сьвет" і я ўтрох пайшлі ў гарвыканкам. Размаўлялі наконт рашэньня гарвыканкаму № 881, пасьля прыняцьця якога з 2009 году ў Віцебску не было дазволена ніводнай масавай акцыі з ініцыятывы дэмакратычных актывістаў. Мы выказалі свае прапановы.

Першая — каб зьмяніць гэтае рашэньне, склікаўшы дзеля распрацоўкі зьмен адмысловую камісію з прадстаўнікоў грамадзкасьці і ўладаў. Другая — каб вызначыць для масавых мерапрыемстваў месцы ў цэнтральнай частцы гораду, як патрабаваў Лукашэнка. І каб дазволы на мерапрыемствы выдаваліся паводле заяўнага прынцыпу, а не на падставе заключэньня платных дамоваў зь міліцыяй, мэдыкамі і службамі ЖКГ. Бо грамадзяне не павінны плаціць грошы за карыстаньне сваім канстытуцыйным правам!»

Сустрэча ў гарвыканкаме адбылася 27 сакавіка, і 29-га прапановы ў пісьмовым выглядзе былі накіраваныя ў гарвыканкам. З аналягічнымі прапановамі спадар Гаравы ўжо зьвяртаўся да старшыні Віцебскага аблвыканкаму Мікалая Шарсьнёва, калі адклікаў свой подпіс пад заяўкай на сьвяточныя акцыі да Дня Волі. Адказу ён пакуль не атрымаў.

Што да спробаў дамагчыся зьменаў у рашэньне гарвыканкаму № 881 «Аб масавых мерапрыемствах у г. Віцебску», то цягам апошніх гадоў актывісты рабілі іх неаднаразова. Былі і звароты ў суды, і ў пракуратуру, і ў міністэрствы, аднак адусюль прыходзілі адмовы. Маўляў, рашэньне прайшло юрыдычную экспэртызу, знаходзіцца на ўліку ў рэестры прававых актаў, а значыць, на думку чыноўнікаў, яно бездакорнае.

У такой сытуацыі, калі зьмяніць наяўнае рашэньне не атрымліваецца, застаецца дамагчыся, каб чыноўнікі выконвалі заданьне Аляксандра Лукашэнкі. На нарадзе 9 сакавіка ён даручыў міністру ўнутраных спраў Ігару Шуневічу вызначыць месцы ў цэнтральных частках гарадоў, дзе грамадзяне мелі бы магчымасьць вольна выказвацца аб існых праблемах.

БС
www.svaboda.org

ПОГЛЯД

БЕЛАРУСЫ ЗДОЛЕЛІ ПЕРААДОЛЕЦЬ СТРАХ?

У мінулым месяцы беларусы здолелі моцна здзівіць саміх сябе. Тысячы людзей выйшлі на цэнтральныя плошчы і вуліцы сваіх гарадоў. Такіх шырокіх пратэстаў мы не бачылі шмат гадоў, што робіць цяперашнюю сітуацыю ўнікальнай. Што здарылася з намі і як раптам мы ператварыліся ў палітычна актыўную нацыю?

Нагодай для пратэсту стаў падатак на беспрацоўе. Але на плошчах на мінулым тыдні гучалі самыя розныя лозунгі. Многія патрабавалі зменаў эканамічнай палітыкі, нехта — адстаўкі Лукашэнкі, нехта — адмены ўсіх падаткаў увогуле, а нехта проста хацеў нарэшце атрымаць свае сакральныя 500 даляраў заробку. Нехта прыйшоў з бел-чырвона-белым сцягам ці нават у шапцы з расейскім трыкалорам, а нехта, наадварот, паспрабаваў ад любых сцягоў стаць далей. Нехта размаўляў па-беларуску, а нехта заставаўся верным расейскай. У такім багацці адценняў і гукаў беларускага пратэсту няма нічога дзіўнага. Менавіта гэтак і выглядаюць сучасныя пратэсты. І адна з прычынаў гэтага — імклівы распаўсюд інтэрнэту.

Пратэсты лічбавай эпохі

Ці здолелі арганізатары пратэстаў супраць падатку скарыстацца такім ростам разнастайнасці і цікаўнасці беларускай аўдыторыі да кантэнту сацыяльных сетак, застаецца вялікім пытаннем. Некаторыя сустрэчы ў Фэйсбуку, якія заклікалі выйсці на вуліцы, не мелі і 1 000 лайкаў. Але часам пасты, здавалася б, забытых апазіцыйных палітыкаў з запрашэннем прыйсці на пратэст мелі да 50 расшарванняў.

Многія з гэтых пастоў і сустрэчаў былі створаныя літаральна за некалькі гадзін да запланаваных пратэстаў. Але так дзейнічалі не ўсе. Былі і актывісты, якія працавалі з тэмай падаткаў на беспрацоўе ўжо некалькі месяцаў. Напрыклад, гомельскі актывіст Адрэй Стрыжак распачаў некалькі кампаній супрацьстаянню дэкрэту № 3. Сабраў разам з паплечнікамі 23 тысячы электронных подпісаў супраць дэкрэту, а таксама спрычыніўся да першага ў Беларусі суда супраць дзяржавы пра дэкрэт. Вядома, суд адбыўся ў Гомелі.

Урэшце, хто б ні мабілізаваў людзей на пратэст, многія з іх калі не даведаліся, то атрымалі магчымасць абмеркаваць яго і паглядзець на іншых ягоных прыхільнікаў менавіта ў інтэрнэце. Асаблівасцю сацыяльных сетак ёсць іх магчымасць даваць кожнаму быць тым, кім ён там хоча быць. І гэта магчымасць распаўсюджваецца на пратэсты.

Калі мы лайкаем ідэю сабрацца недзе ці падпісаць петыцыю, мы часта робім гэта з уласных перакананняў і ўяўленняў пра нагоду для такіх дзеянняў. Нехта робіць гэта з марай аб змене рэжыму, а нехта проста ад злосці на эліты. Усе гэтыя гамы пачуццяў і ўяўленняў пазней зліваюцца ў адзінае мора пратэсту — тое самае мора з бел-чырвона-белымі сцягамі і шапкамі з трыкалорам. Але ў анлайн мы не бачым гэтай балючай разнастайнасці ідэй. Мы бачым заклік, магчыма, малюнак і тэкст, які адбіваецца ў нас у галаве нечым сваім. Мы націскаем лайк і... гэтак, магчыма, упершыню ў нас заражаецца ідэя далучэння да пратэсту.

Беларусы нарэшце пераадолелі страх

Адна з галоўных палітычных умоваў узнікнення пратэсту палягае ў з'яўленні акна магчымасцяў.

Вядучыя навукоўцы ў галіне пратэставай палітыкі кажуць, што такія вокны ўзнікаюць даволі рэдка. І гэта ўжо справа тых, хто хоча актывізаваць людзей на пратэст, як гэтымі магчымасцямі скарыстацца. Пратэстоўцы ў абласных гарадах Беларусі здолелі зрабіць гэта найлепшым чынам. Яны паспрабавалі мабілізаваць людзей у момант надыходу дэдлайну на аплату ненавіснага падатку — 20 лютага. Прыпала гэта дата на перыяд, калі беларускія ўлады, здаецца, страцілі ўсялякую цікаўнасць да палітычных рэпрэсій, арыштаў падчас палітычных акцый і падобных дзеянняў.

Але арганізацыя і распаўсюд інфармацыі аб пратэсце і непасрэднае з'яўленне людзей на вуліцах — рэчы абсалютна розных катэгорый. І аддзяляе гэтыя дзве катэгорыі адна вельмі важная з'ява, знаёмая, напэўна, кожнаму беларусу, — страх. Страх выйсці на вуліцу, на плошчу — гэта адзін з самых моцных дэматыватараў, што звычайна спыняў людзей ад падобных калектыўных дзеянняў, якія мы нарэшце змаглі пабачыць на мінулым тыдні. Чаму многія беларусы раптам здолелі пераадолець свой страх?

Прыклады нядаўніх масавых пратэстаў у Іспаніі і арабскіх краінах уражваюць сваім падабенствам. Амаль заўжды на вуліцы выходзілі сотні тысяч людзей, раз'юшаныя і прыніжаныя адсутнасцю сацыяльнай справядлівасці і крывадушнасцю элітаў. Гэтая раз'юшанасць дазволіла людзям пераадолець пачатковы страх рэпрэсій, каб разам акупаваць важныя пляцоўкі і прасторы ў цэнтры сваіх гарадоў і распачаць пратэст. Першы поспех пратэстаў — захопленыя, хоць і часова, грамадскія прасторы як Кастрычніцкая плошча ў Мінску і галоўны мінскі праспект — дазволіла трансфармаваць раз'юшанасць у надзею. Менавіта таму пасля сканчэння пратэстаў многія з іх удзельнікаў і назіральнікаў так пазітыўна ўспрынялі гэтыя падзеі. Ніводнае з патрабаванняў пратэстоўцаў не было выкананае. Але ж факт часовага захопу важнай грамадскай прасторы нарадзіў вялікія спадзяванні на выкананне патрабаванняў у будучыні ці хаця б магчымасць бесперашкодна выказвацца ў гэтай грамадскай прасторы надалей.

Што рабіць далей

Адсутнасць рацыянальных падлікаў на пачатковых этапах масавых рухаў мае і свае адмоўныя бакі. Напэўна, галоўны палягае ў тым, што большасць пратэстоўцаў не пралічвае наступных крокаў, якія б прывялі да выканання іхніх патрабаванняў. А між тым адным з найбольш важных крокаў мусіла б стаць яднанне разрозненых пратэставых актыўнасцяў у адзін супольны рух.

Гэты рух можа яднаць розныя погляды на краіну, уладу, сцяг і герб, мову і культуру. І гэта абсалютна нармальна ў час лічбавых медыя. Але ён мусіць быць здольным вылучыць лідараў для палітычнага прадстаўніцтва. Супольныя дзеянні звычайна толькі тады аказваюцца паспяховымі, калі яны вядуць да з'яўлення прадстаўнікоў руху, якія ўключаюцца ў палітычны працэс і пачынаюць размаўляць з уладамі.

Хоць некаторыя пратэсты фармальна і былі ўзначаленыя старымі і вядомымі дзеячамі, такімі як Статкевіч і Някляеў, пратэст вылучыў і некалькі новых цікавых фігураў. Гэта той жа Андрэй Стрыжак, гэта гомельскі блогер Максім Філіповіч, які мае больш за 24 000 падпісчыкаў у сваім блогу на YouTube. Гэта дзясяткі іншых актывістаў, імёны якіх мы яшчэ не ведаем. Але ёсць шанец, што нам давядзецца вельмі хутка вывучыць іх.

Алесь Герасіменка
nn.by

ПРАЦОЎНАЯ ІМІГРАЦЫЯ

КАК ЗАРАБАТЫВАЮТ ВИТЕБСКИЕ СТРОИТЕЛИ В ПОЛЬШЕ

Многие витебские строители, которые отчаялись найти хорошо оплачиваемую работу по специальности в родном городе, отправляются на заработки в соседние страны. И если раньше они ездили, в основном, только в Россию, то сегодня все больше наших соотечественников отправляются покорять Польшу.

Антон: «Еще несколько лет назад работать в России было выгодно. Особенно на строительстве олимпийских объектов в Сочи. Туда мы с друзьями ездили почти два года, неплохо заработали и даже побывали на олимпиаде — нам выдали паспорта болельщиков. Но сегодня в России белорусам делать нечего: расценки очень упали. Думаю, из-за того, что желающих трудиться хоть отбавляй. Причем не только белорусов, но и украинцев, и азиатов. А смысл платить больше, если люди готовы работать за меньшие деньги?».

Оценив предложения белорусских, российских и польских работодателей, Антон с тремя товарищами решили отправиться в Польшу. Тем более, что была возможность трудоустроиться официально: заключили контакт в витебской фирме и поехали в город Колобжег на побережье Балтийского моря. До Варшавы ребятам нужно было добраться за свой счет, а оттуда расходы на дорогу взял на себя работодатель.

Витебские строители в Польше работали на каркасно-монолитном строительстве. Заранее было оговорено: рабочий день с семи утра до шести часов вечера (суббота — до двух часов), выходной — воскресенье, обед — полчаса, а с 10.00 до 10.30 часов предусмотрен второй завтрак.

Обед и проживание — бесплатно, а вот за завтраки и ужины, которые, также как и обеды, привозят прямо на работу, в месяц нужно заплатить 400 злотых. Кормят, по словам Антона, в Польше вкусно и сытно. А вот в выходной день — в воскресенье о пропитании частично нужно позаботиться самим: от фирмы привозят лишь обед. Рабочим выдают авансы. Раньше каждую неделю выплачивали по 100-150 злотых, а в последнее время два раза в месяц,10-го числа зарплата и 24-го — аванс, перечисляются деньги на банковскую карту, которой можно пользоваться как в Беларуси, так и в Польше.

Если тебе нужен дополнительный выходной — можно договориться. Но если предстоит заливать бетон, то приходится и до ночи работать. Каждый час переработки — оплачивается.

По словам Антона, если в России платили сдельную зарплату — сколько сделал, столько и заработал, то в Польше оплата строителя почасовая — 14 злотых за час (приблизительно 6,3 белорусских рублей). Сколько стоит восьмичасовой рабочий день — посчитать нетрудно.

Правда, в конце месяца рабочим выставляют коэффициент трудового участия (КТУ). Если он будет меньше единицы, то и оплата за час меньше 14 злотых, если больше — соответственно и зарплата возрастает. Причем, польские работодатели лояльно относятся к строителям из Беларуси — случаи понижения коэффициента за работу довольно редки.

«К белорусам в Польше относятся неплохо. Хочешь и можешь работать — зарабатывай. Нужен выходной — бери. Хочешь съездить домой — предупреди и едь, хоть и на две недели. Мало ли какие бывают обстоятельства. Тебе же хуже — меньше заработаешь. Довольно строго здесь только с алкоголем. В свободное время выпить тебе никто не запрещает. Но после выходного, в понедельник утром, на объект может приехать человек с алкотестером. Дважды прибор покажет превышение — отправляйся домой. По поводу перекуров на работе — все не так строго. Поляки понимают, что много ты все равно не покуришь: сигареты здесь стоят в три раза дороже, чем в Беларуси. А такого понятия, как „стрельнуть сигарету", в Польше и вовсе не существует — поляки всегда ответят, что у них нет, даже если только что закурили из полной пачки».

В целом ребята всем довольны, и отказываться от работы в Польше и ехать на заработки в Россию не собираются, тем более, что здесь они оформлены официально, а, значит, налог на тунеядство в Беларуси им не грозит. Конечно, они очень скучают по семьям. Например, у Антона в Витебске остались жена и сын. Но что поделаешь, если в родном городе столько не заработаешь, приходится крутиться.

Саша Май
vkurier.by

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 16.04.2017 у 16.35
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.